

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 2 (40)

Спецвипуск до тижня науки

«Сучасний коледж – науково-методична майстерня»

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 2 (40)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 4 від 01 травня 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2022. – Випуск 2(40). – 133с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2022

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНО ПРО МІСЮ ВИКЛАДАЧА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	
<i>МАРЦЕНЮК О.Г.</i>	5
THE PECULIARITIES OF PRACTICAL USE OF ORDINAL AND CARDINAL NUMERALS IN MODERN ENGLISH	
<i>Ліана ГРИЦИШЕНА</i>	7
PHONETICS VS PHONOLOGY	
<i>Владислава ГУРКАЛО</i>	13
АФІКСАЛЬНЕ ВИРАЖЕННЯ КОНОТАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	
<i>Анжеліка КУЛИК</i>	16
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ- ЗООНІМІВ ТА ЇХ УКРАЇНОМОВНІ ЕКВІВАЛЕНТИ	
<i>Софія РЕМЕНЯК</i>	20
ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ТА МОТИВАЦІЯ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА	
<i>Ілона СНІГУР, Анастасія ФУССА</i>	25
ШЛЯХИ ПОПОВНЕННЯ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	
<i>Юлія ХОМЕНКО</i>	30
TYPOLGY OF THE SYSTEM OF PARTS OF SPEECH IN ENGLISH LANGUAGE	
<i>Леся ПАВЛИШИНА</i>	36
ORIGINS AND LINGUISTIC PECULIARITIES OF NEW ZEALAND ENGLISH	
<i>Олександра ДЕРЕВЕНКО</i>	39
ТОПОНІМІЧНА ЛЕКСИКА ТА МЕТОДИ ЇЇ ОПИСУ В АНГЛОМОВНИХ СЛОВНИКАХ	
<i>Марія ФЕДОРИШИНА</i>	43
ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ВНЗ	
<i>МАЗУР Т.А.</i>	49
ЗНО З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ: НА ВСІ 200!	
<i>БЕРЕЖАНСЬКА О.Ю.</i>	53
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ІМЕННИК» У 6 КЛАСІ	
<i>Тетяна БАГРІЙ</i>	57
СИСТЕМА ВПРАВ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ДІЄСЛОВО» НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 7 КЛАСІ	
<i>Діана СІЛКО</i>	61
ІГРАШКА У СИСТЕМІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>Маріям МАДЖИДОВА</i>	66
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Вікторія ТЕТЕРУК</i>	68
ВИКОРИСТАННЯ НАРОДОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ У НАВЧАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ РІЗНИХ ВИДІВ ЛІЧБИ	
<i>Анастасія М'ЯКУШ</i>	76

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ДОВГАНЮК</i>	79
УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ІГРАШКА В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	
<i>Юлія ПШЕНИЧНА</i>	82
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ РАННЬОГО ТА ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ КАЗКИ	
<i>Марина СИТНИК</i>	87
ДИДАКТИЧНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ФІЗИКИ	
<i>МИСЛИЦЬКА Н. А., КУЗЬМИНСЬКИЙ О.В., БАЙДА А.Г.</i>	95
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ВИМОГА ЧАСУ	
<i>РОМАНУХА Ю. В.</i>	100
ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВЕДЕННЯ ШКОЛЯРІВ ІЗ СДУГ	
<i>БАРЩЕВСЬКА І.В.</i>	102
ЕЛІТА РОЛОНІ ПРО ПОЛЬСЬКО-ТУРЕЦЬКУ ВІЙНУ 1621 РОКУ	
<i>ЛИСИЙ А.К.</i>	104
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НАВИЧОК СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	
<i>Андрій САТАНОВСЬКИЙ</i>	107
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СИСТЕМІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	
<i>КИСЕЛЬОВ Д.Л.</i>	111
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-9 КЛАСІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	
<i>Ярослава ЯРЕМЕНКО</i>	115
ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	
<i>Яна СТЕЦЮК</i>	119
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ БАЗОВОЇ ШКОЛИ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ	
<i>Катерина ФОРОСТЯНА</i>	125
ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКОТЕРАПІЇ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗАКЛАДАХ ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	
<i>ЧМІХАЛЕНКО В. С</i>	128

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей
Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

4. Allen, R. The New Penguin English dictionary. Harmondsworth, 2000. 1642 p.
5. Cambridge Dictionary: web-site. URL: <https://dictionary.cambridge.org/> (Last accessed: 19.03.2022).
6. Longman Dictionary of Contemporary English: web-site. URL : <https://www.ldoceonline.com/> (Last accessed: 25.03.2022).
7. Oxford Learner's Dictionaries: web-site. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (Last accessed: 23.03.2022).

*Стаття надійшла до редакції
14 квітня 2022р.*

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ-ЗООНІМІВ ТА ЇХ УКРАЇНОМОВНІ ЕКВІВАЛЕНТИ

УДК 811.111'373.1

Софія РЕМЕНЯК

студентка філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж

Науковий керівник:

викладач кафедри германської та слов'янської філології,

к.пед.н, доц.Марценюк О.Г.

Постановка проблеми. Фразеологія як наука продовжує розвиватися та привертати увагу все ширшого кола дослідників. Постають нові проблеми, уточнюються або ж по-новому висвітлюються питання, що досліджувалися досі [1, с. 5]. Деякі аспекти фразеології є недостатньо вивченими, зокрема тема фразеологічних одиниць з компонентом-зоонімом. У процесі вивчення фразеологізмів-зоонімів виникають труднощі їх перекладу, а також з'являється проблема пошуку влучних еквівалентів. Фразеологія прикрашає мову, виражає глибокі емоції та передає дух народу, тому надзвичайно важливо розуміти та вміти правильно використовувати фразеологічні одиниці у мовленні.

Актуальність дослідження. Фразеологізми з анімалістичним компонентом становлять окрему, важливу та різнобарвну підсистему фразеології. Вони постійно вдосконалюються та використовуються у розмовному,

публіцистичному та художньому стилях мови. Вивчення фразеологізмів-зоонімів має вагоме значення не лише для розвитку лінгвістики, а й для пізнання та розуміння національно-культурних особливостей певної етнічної спільноти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фразеологізми посідають важливе місце у лексичній системі всіх мов, тому вивчення їх різних аспектів завжди було у центрі уваги багатьох мовознавців. Дослідженням фразеологічних одиниць займалися В. В. Виноградов, В. С. Ващенко, Л. С. Паламарчук, Л. Г. Скрипник, О. В. Кунін, Л. А. Булаховський, І. В. Арнольд, Альберт Сідні Хорнбі, Ш. Баллі, Джон Макгарді Сінклер, Річард А. Спірс, Роберт Аллен та інші. Проблему перекладу фразеологізмів з компонентом-зоонімом досліджували Г. В. Крайчинська, Я. А. Баран, Р. П. Зорівчак, В. Д. Ужченко та інші.

Метою дослідження є аналіз фразеологізмів з анімалістичним компонентом, їх структурних і семантичних особливостей, спільних і відмінних рис з україномовними еквівалентами.

Виклад основного матеріалу. Фразеологія – це складний та невід’ємний розділ мовознавства, об’єктом вивчення якого є фразеологічні одиниці. Вони являють собою стійкі сполуки слів, що характеризуються семантичною цілісністю, наявністю не менше двох повнозначних слів, відносною постійністю, образністю та метафоричністю.

Фразеологізми, до складу яких входять назви тварин, дослідники називають по-різному: «фразеологічні одиниці з анімалістичним компонентом», «фразеологічні одиниці із зоосемічним компонентом», «фразеологізми живої природи», «зоосемічні фразеологічні одиниці» і «зоофразеологічні одиниці».

Д. В. Ужченко стверджує, що зоофразеологізми – чітко окреслена – семантично й тематично – група стійких мовних утворень, у складі яких є фауноніми (зооніми) або їх образно-генетичні елементи [4, с. 1].

Фразеологізми-зооніми утворилися ще у давні часи, коли людина вважала себе частиною могутньої природи. Вона персоніфікувала представників фауни, тобто наділила їх людськими рисами. Фразеологічні одиниці формують оцінку та позначають певні особливості, риси характеру людини, а також виражають її емоції та почуття: *bee* – бджола – працьовитість (англ. *as busy as a bee* – укр. *працьовита як бджілка*), *monkey* – мавпа – бешкетування (англ. *monkey see, monkey do* – укр. «передражнювати»), *fox* – лисиця – хитрість (англ. *as sly as a fox* – укр. *хитра як*

лисиця), *fish* – риба – мовчазність (англ. *a cold fish* – укр. «неприятна людина»).

Поняття «зоонім», що позначає назву представника тваринного світу, виникло ще у 60-х роках минулого сторіччя.

Серед усіх зоонімів англійської мови у фразеологічних одиницях найчастіше зустрічаються: *cat, calf, cow, dog, donkey, fox, goat, hare, horse, leopard, lion, monkey, mule, pig / swine, rat, sheep, wolf* та птахи: *chicken, cock, crow, duck, eagle, goose, hawk, hen, canary, parrot, peacock, pigeon, swan*.

В українській мові часто вживаються наступні зооніми: *собака, кішка, корова, бик, козел, баран, вівця, свиня, осел, віл, кінь, вовк, ведмідь, заєць*, а серед птахів: *лебідь, ворона, індик, курка, ластівка, горобець, гуска, півень, сорока* тощо.

У зоофразеології існують дві класифікації фразеологізмів-зоонімів:

За тематикою фразеологізми з компонентом-зоонімом поділяються на шість окремих груп: 1) власне зооніми чи маммоніми (свійські, дикі й екзотичні тварини; ссавці); 2) іхтіоніми (риби); 3) орнітоніми (птахи); 4) рептиліоніми; 5) амфібіоніми; 6) ентомоніми чи інсектоніми (комахи).

За типом конотації фразеологізми з анімалістичним компонентом поділяються на три типи: 1) фразеологічні одиниці з позитивною конотацією: англ. *as busy as a bee* – укр. *працьовита як бджілка*; англ. *a man on horseback* – укр. *бути на коні*; англ. *to take the bull by the horns* – укр. *брати бика за роги*; 2) фразеологічні одиниці з нейтральною конотацією: англ. *to ride shank's mare* – укр. *на своїх двох*; англ. *not the only fish in the sea* – укр. *світ клином не зійшовся*; 3) фразеологічні одиниці з негативною конотацією: англ. *as sly as fox* – укр. *хитра як лисиця*; англ. *a lost sheep* –

укр. *блудна вівця*; англ. *as cross as a bear* – укр. *злий як собака*.

В англійських і українських фразеологізмах найчастіше зустрічаються зооніми **dog – собака / пес** і **cat – кіт / кішка**. Це пов'язано з тим, що ці тварини були приручені першими для важливих і практичних потреб, таких як охорона подвір'я та домівки, допомога на полюванні, ловіння мишей.

Фразеологізми з компонентом **dog – собака / пес** використовуються для позначення «собачої» поведінки, настрою людини, позитивних (вірність, працьовитість, сила) і негативних рис (боягузтво, злість, брехливість, голод), описування міжособистісних стосунків чи сприйняття певної події: англ. *a dog's life* – укр. *собаче життя*; англ. *like a dog with a bone* – укр. *(триматися) як собака за обгризену кістку*; англ. *you can't teach an old dog new tricks* – укр. *горбатого могила виправить*; англ. *to work like a dog* – укр. *працювати як віл*; англ. *to lead a dog's life* – укр. *гуляти як собака на прив'язі*; англ. *to heal like a dog* – укр. *присохне як на собаці*; англ. *beware of a silent dog and still water* – укр. *у тихому болоті чорти водяться*; англ. *barking dogs seldom bite* – укр. *котра собака багато бреше – мало кусає*; англ. *a dog in the manger* – укр. *собака на сіні / ні собі ні людям*; англ. *the dog that trots about finds a bone* – укр. *вовка ноги годують*; англ. *dog eat dog* – укр. *людина людині – вовк*; англ. *a dog will not cry if you beat him with a bone* – укр. *не страши kota салом*; англ. *a living dog is better than a dead lion* – укр. *краще синиця в руках, ніж журавель в небі*; англ. *every dog has his day* – укр. *колись і на нас сонечко гляне*; англ. *to let sleeping dogs lie* – укр. *не чіпай лихо, доки воно тихо*.

Досить часто зустрічаються фразеологізми, в яких поряд із лексемою

dog – собака / пес згадується **cat – кіт / кішка**. Вони використовуються для позначення ворожих стосунків між людьми і різних природних явищ: англ. *to fight like cats and dogs* – укр. *жити як кішка з собакою*; англ. *to rain cats and dogs* – укр. *лє як з відра*.

Фразеологічні одиниці з компонентом **cat – кіт / кішка** репрезентують зазвичай несприятливі явища та негативні риси людини, меншою мірою – позитивні. Даний зоонім пов'язаний з такими концептами, як жадібність, хитрість, лінощі, слабкість, боягузтво, волелюбність, цікавість: англ. *like the cat that got the cream* – укр. *(допастися) як кіт до сала*; англ. *to see which way the cat jumps* – укр. *дивитися куди вітер віє (дме)*; англ. *a cat in gloves catches no mice* – укр. *любии кататися – люби і саночки возити*; англ. *as lazy as a cat* – укр. *примостився як кіт на сонці*; англ. *the cat would eat fish, but would not wet her feet* – укр. *їв би кіт рибку, а у воду не хоче лізти*; англ. *to put the cat among the pigeons* – укр. *пускати вовка до кошари*; англ. *as weak as a cat* – укр. «слабкий як кіт»; англ. *like a cat on hot bricks* – укр. *як на голках*; англ. *the scalded cat fears cold water* – укр. *лякана ворона й куца боїться*; англ. *a cat has nine lives* – укр. *у кішки дев'ять життів*; англ. *curiosity killed the cat* – укр. *багато будеш знати – скоро постарієш*.

Основну роль в англійських і українських фразеологізмах відведено стосункам котів з мишами, котрі перебувають у стані вічної війни: англ. *to play a cat and mouse game* – укр. *гратися в kota і мишу*; англ. *when the cat's away the mice will play* – укр. *чують миші, що kota нема дома / кіт з дому – миші в танець*.

Варто зазначити, що в англійській фразеології поряд із лексемою **cat – кіт / кішка** вживається **canary – канарка**: англ. *to*

look like the cat that ate the canary – укр. *виглядати як кішка, що з'їла канарку*, «мати задоволений вигляд після заподіяння шкоди». Така птаха не є близькою для українців, на відміну від соловейка, лелеки чи журавля, тому дана фразеологічна одиниця має найближчий за значенням частковий еквівалент: укр. *знає кішка, чие сало з'їла*, «відчувати провину».

Фразеологічні одиниці з компонентом **horse** – **кінь** є використовуються для позначення як позитивних, так і негативних якостей. Загалом даний зоонім пов'язаний з такими концептами, як досвідченість, працьовитість, сила, швидкість, волелюбність, вірність, здоров'я, незграбність, нестримність, ненажерливість, легковажність, підступність: укр. *поки коняка тягне, то не випрягай*; укр. *конем не догнати*; укр. *бути на коні*; укр. *кінь не видасть – і ворог не знайде*; укр. *кінське здоров'я*; англ. *to work like a horse* – укр. *працювати як віл*; англ. *as strong as a horse* – укр. *здоровий як віл*; англ. *the wagon must go with the horses draw it* – укр. *куди коняка, туди й віз*; англ. *all lay loads on a willing horse* – укр. *хто везе, того й поганяють*; англ. *a horse stumbles that has four legs* – укр. *кінь на чотирьох ногах, та й то спотикається*; англ. *to hold one's horses* – укр. *притримати коней*; англ. *don't look a gift horse in the mouth* – укр. *дарованому коневі в зуби не дивляться*; англ. *to eat like a horse* – укр. *за обидві щокі уминати*; англ. *to beat a dead horse* – укр. *носити воду решетом*; англ. *don't change horses in midstream* – укр. *коней на переправі не міняють*; англ. *straight from the horse's mouth* – укр. *з перших вуст*; англ. *the Trojan horse* – укр. *троянський кінь*.

Зоонім **sheep** – **вівця** у досліджуваних фразеологізмах є символом невинності, беззахисності та приреченості: англ. *a wolf*

in sheep's clothing – укр. *вовк в овечій шкурі*; англ. *as sheep among wolves* – укр. *як вівця серед вовків*; англ. *a lost sheep* – укр. *заблукана вівця*; англ. *a black sheep of the family* – укр. *біла ворона*.

Pig / hog / swine – **свиня / кабан** є символом плідності, жадібності, нахабства, обмеженості, нерозбірливості й недалекоглядності, нечистих звичок людей [3, с. 714]: англ. *to eat like a pig* – укр. *за обидві щокі уминати*; англ. *a road hog* – укр. «небезпечний водій»; англ. *to buy a pig in a poke* – укр. *купити kota в мішку*; англ. *when pigs fly* – укр. *коли рак на горі свисне*; англ. *as stupid as a pig* – укр. *дурний аж світиться*; англ. *as a hog on ice* – укр. *як корова на льоду*; англ. *to cast pearls before swine* – укр. *метати перли свиням*; англ. *to sweat like a pig* – укр. *заливатися потом*; англ. *to stare like a stuck pig* – укр. *випріщити очі*. Варто відзначити, що в англійській фразеології зустрічаються такі концепти, як добробут і багатство: англ. *to live high off the hog* – укр. *жити на широку ногу*.

Зоонім **wolf** – **вовк** символізує жорстокість, жадібність, злість, підступність, зговір лихих людей, ненажерливість, голодне життя: англ. *a wolf in sheep's clothing* – укр. *вовк в овечій шкурі*; англ. *the wolf finds a reason for taking the lamb* – укр. *у сильного завжди безсилий винен*; англ. *to throw someone to the wolves* – укр. *віддати на поталу*; англ. *who keeps company with the wolf will learn to howl* – укр. *з вовками жити – по-вовчому вити*; англ. *as hungry as a wolf* – укр. *голодний як вовк*; англ. *to give never the wolf the weather to keep* – укр. *біда вівцям, де вовк настушить*; англ. *a thief knows a thief as a wolf knows a wolf* – укр. *зłodий зłodія одразу пізнає*.

Окремої уваги заслуговують зооніми **fox** – **лисиця**, що є символом хитрості й обережності, **hare** – **заєць**, що уособлює боягузтво та швидкість, а також **bear** – **ведмідь**, що символізує небезпеку: англ. *as cunning as a fox* – укр. *хитрий як лисиця*; англ. *a fox is not taken twice in the same snare* – укр. *стара лисиця двічі зловити себе не дає*; англ. *hares may pull dead lions by the beard* – укр. *молодець проти овець, а проти молодця – сам віця*; англ. *first catch your hare* – укр. *що було – не кажи «гон», поки не перескочиш*; англ. *if you run after two hares, you will catch neither* – укр. *за двома зайцями поженешся – жодного не впіймаєш*; англ. *to be like a bear with sore head* – укр. *встати не з тієї ноги*; англ. *as sulky as a bear* – укр. *злий як чорт*.

Компонент **lion** – **лев** пов'язаний з такими концептами, як королівська влада, могутність, гордість, честь, розум, сила волі, хоробрість і небезпека: англ. *the lion share* – укр. *левова частка*; англ. *as brave as a lion* – укр. *сміливий як лев*; англ. *to fight like a lion* – укр. *боротися як лев*; англ. *a lion's skin is never cheap* – укр. *хочеш їсти калачі – не сиди на печі*; англ. *the lion is not so fierce as painted* – укр. *не такий страшний вовк, як його малюють*; англ. *a lion in the path* – укр. «страшна перепона».

Зоонім **monkey** – **мавпа** символізує хитрість, надмірну цікавість, передражнювання: англ. *to do monkey business* – укр. *клеїти дурня*; англ. *as agile as a monkey* – укр. *спритний як мавпа*; англ. *to make a monkey of oneself* – укр. *пошийти в дурні кого*; англ. *to throw a monkey wrench into something* – укр. *підкласти свиню*.

Fish – **риба** – німа істота, тому досить часто використовується для позначення мовчазної, млявої, непривітної та безвольної людини: англ. *neither fish, flesh, fowl nor good red herring* – укр. *ні риба ні*

м'ясо; англ. *as dumb as a fish* – укр. *німий як риба*; англ. *a strange fish* – укр. *біла ворона*.

Фразеологізми з компонентом **snake** / **viper** – **змія** / **гадюка** опираються переважно на закріплені за цією твариною, особливо у міфології, концепти, як-от: злоба, підступність, лицемірство, спокуса та небезпека: англ. *to warm a snake (viper) in one's bosom* – укр. *пригріти змію (гадюку) на грудях (за пазухою)*; англ. *a nest of vipers* – укр. *гадюче кодро*; англ. *a snake in the grass* – укр. *гадина потайна*; англ. *to have snakes in one's boots* – укр. *напиватися до чортиків*.

Зоонім **chicken** / **hen** – **курка (курчата)** / **квочка** символізує надмірну турботливість, метушливість, глузування та боягузтво: англ. *as fussy as a hen with one chick* – укр. *носитися як курка з яйцем*; англ. *like a hen on a hot girdle* – укр. *бути як на голках*; англ. *to count one's chickens before they are hatched* – укр. *ділити шкуру невбитого ведмедя*; англ. *a spring chicken* – укр. *жовтороте пташеня*; англ. *chicken feed* – укр. *курям на сміх*; англ. *to chicken out* – укр. *взятися страхом*.

Окремої уваги заслуговують фразеологізми з компонентом-інсектонімом, як-от: англ. *as busy as a bee* – укр. *працьовита як бджілка*; англ. *to break a butterfly on a wheel* – укр. *стріляти по горобцях з гармат*; англ. *to have ants in one's pants* – укр. *бути як на голках*; англ. *wouldn't hurt a fly* – укр. *навіть мухи не зачепить*.

Висновок. Важливе місце у фразеології кожної мови посідають одиниці з компонентом-зоонімом, що являють собою групу стійких мовних утворень, у складі яких є зооніми або їх образно-генетичні елементи. Фразеологізми-зооніми відображають багатовікові спостереження народу за світом фауни та

використовуються для перенесення якостей тварин на людину. Значна кількість фразеологізмів з компонентом-зоонімом повністю чи частково еквівалентні, особливо у групі з компонентами: кінь, свиня, собака, кіт. Це демонструє нам, що уявне відображення дійсності у представників різних культур збігається. Однак, помітна кількість фразеологічних одиниць мають відмінності, наприклад, у групі ідіом з компонентами екзотичних тварин. Дані фразеологізми-зооніми частіше зустрічаються в англійській мові, а в українській мові якщо і наявні, то

переважно на основі опосередкованого спостереження. Деякі фразеологізми в одній мові вважають неперекладними в іншій, а також поширеною є заміна лексем чи зоонімів. Це пояснюється тим, що кожна країна має власні національні стереотипні уявлення про ту чи іншу тварину.

Перспективи подальших досліджень.

Перспективними напрямками подальшого дослідження є збагачення матеріалу завдяки збору й аналізу нових фразеологізмів-зоонімів; застосування отриманих знань у порівняльній фразеології англійської, української та інших мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Баран Я. А., Зимомря М. І. Теоретичні основи фразеології. Ужгород : Ужгородський державний університет, 1999. 176 с.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови : близько 250 000 слів / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
3. Енциклопедичний словник символів України / О. І. Потапенка та ін. Корсунь-Шевченківський : ФОП, 2015. 912 с.
4. Ужченко Д. В. Семантика українських зоофразеологізмів в етнокультурному висвітленні : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова». Харків, 2000. 27 с.
5. Фразеологічний словник української мови : у 2 кн. / укладач. В. М. Білоноженко та ін. Київ : Наукова думка, 1993. 1008 с.
6. Allen's Dictionary of English Phrases / Robert Allen. Penguin Books Ltd., 2008. 1420 p.
7. Collins COBUILD Idioms Dictionary / ed. J. Sinclair. HarperCollins, 1995. 493 p.
8. McGraw-Hill's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions / ed. Richard A. Spears. The McGraw-Hill Companies, Inc., 2006. 1080 p.
9. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English / ed. A. S. Hornby. Oxford University Press, 1974. 1080 p.

Стаття надійшла до редакції

11 квітня 2022р.

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ТА МОТИВАЦІЯ ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

УДК 811.111'37

Ілона СНИГУР, Анастасія ФУССА

студентки філологічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж

Науковий керівник:

викладач кафедри германської та слов'янської філології,

к.пед.н, доц.Марценюк О.Г.